

# Freelway 2023

---



## FORRETNINGSMODELLER

---

Grønn og sømløs mobilitet – Norefjell  
Skrevet av: Ellen Anne Bye



---

# Sverige

## Teknologiplattform Norefjell

Grønn og sømløs mobilitet Norefjell jobber med Testarena Norefjell for å utvikle og implementere gode tjenester for innbyggere og besøkende til Norefjell regionen. I pilotår 1 og 2 har GoMobil/Vy sin teknologiplattform Helt Frem vært brukt i to ulike oppsett, helt on demand og i rute. Denne plattformen krever nå oppdatering og ombygging for å passe til kombinasjonsbruk på bærekraftige destinasjoner, slik som Norefjell. Vy har ikke behov for å gjøre denne endringen, og vi har derfor søkt etter ny plattform. Vy ønsker å følge oss i det videre arbeidet med mobilitet og er interessert i å se hvordan den nye plattformen kan være en del av helheten.

*«Før trodde jeg at folks verdier styrte deres handlinger, nå tror jeg at folks handlinger skaper deres verdier.»*

Arbeidet med forretningsmodeller gjennomføres med virkemidler for næringsutvikling og innovasjon fra Viken Fylkeskommune.

For å komme godt i gang med tilpasningsarbeidet av valgt ny teknologisk plattform til Norefjell, og se hvilke muligheter teknologien har for å løse tjenestebehovet hos innbyggere, fritidsinnbyggere, sesongansatte og besøkende til Norefjellregionen, besøkte vi tre eksisterende brukere av plattformen. Vi besøkte to destinasjoner, Vemdalen og Funäsdalen, og Østersund kommune.

---

## Innhold

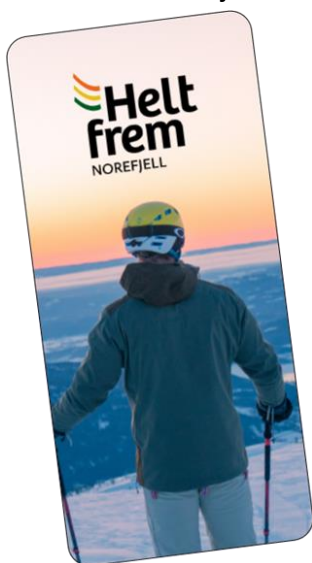
<b>Sverige</b> .....	<b>2</b>
<b>Teknologiplattform Norefjell</b> .....	<b>2</b>
<b>Helt Frem Norefjell – Vy</b> .....	<b>4</b>
<b>Lillehammer – Hafjell</b> .....	<b>4</b>
<b>Freelway</b> .....	<b>5</b>
<b>Adferdsendring</b> .....	<b>5</b>
<b>Østersund kommune</b> .....	<b>6</b>
<b>Vemdalen</b> .....	<b>8</b>
<b>Funäsfjällen</b> .....	<b>10</b>
<b>Mobilitet i Funäsfjällen</b> .....	<b>11</b>
<b>Veien videre</b> .....	<b>13</b>

## Helt Frem Norefjell – Vy

### Lillehammer – Hafjell

Destinasjonene Lillehammer/Hafjell og Geilo bruker Helt Frem plattformen i sitt arbeid med mobilitet på destinasjonen. De to årene Norefjell har vært bruker av plattformen har vi hatt samarbeid med Lillehammer/Hafjell i forhold til evaluering av plattformen og innspill til endringer.

Lillehammer er merket som Bærekraftig reisemål og jobber med mobilitet ut fra de samme indikatorer og kriterier som Norefjell.



I løpet av de to årene vi har jobbet med teknologiplattformen Helt Frem har vi i tillegg til digitale møter også vært på gjensidige studieturer for å se hvordan arbeidet med mobilitet er gjennomført i praksis.

Det har også vært viktig å kunne holde hverandre informert om tilsluttende arbeid og tanker om hvordan vi skal ta arbeidet med mobilitet for innbyggere, sesongansatte og besøkende videre.



## Freelway

Freelway AB har hovedkontor i Mariefred, Sverige. Deres målsetning er å utvikle og drifte plattformer for samarbeidende transporttjenester.

Freelway begynte å utvikle en konseptuell delingstjeneste for transport av varer i 2014. Tjenesten fokuserte i første omgang på en delingstjeneste der privatpersoner hjelper hverandre. I 2015 og 2016 ble tjenesten utviklet med innspill fra Vingåker og Uppsala kommuner, som også stilte med sine testområder for evaluering av tjenesten, noe som endret målgruppen fra privatpersoner til koordinering av varer i og mellom organisasjoner/bedrifter.

I 2018 og 2019 ble målgruppen og bruksområdet utvidet til også å omfatte samordning av persontransport med samkjøringstjeneste. Persontransporttilbudet ble i 2019 utvidet til også å innlemmes med kollektivtransport, og man kan suppleres med digitale bestillinger av on-demand-transporter (etterspørselsdrevet).

Testarena Norefjell har jobbet med Freelway i snart to år for å utvikle vareleveranser over samme plattform, denne delen har arbeidstittel Wayshop. Dette var en konsekvens av erfaringen med Pick App, og hvor sårbare vi var i forhold til volumet på markedet i andre segmenter.

### Adferdsendring

Freelway har i et av sine prosjekter i Sverige etablert samarbeid med klimapsykolog. Målsetningen med dette samarbeidet er å arbeide bevisst med adferdsendringen som brukeren må gjøre for å ta de grønne valgene, og prioritere grønne og kollektive valg. Ut fra hva vi har lært om deres arbeid ser vi at dette er en dimensjon i kommunikasjons og markedsarbeidet som vi må ta med. Erfaringene fra Sverige er så langt at å tillegge denne dimensjonen i arbeidet er en av suksessfaktorene.

Målgruppene for mobilitetsarbeidet i Norefjell regionen er innbyggerne, fritidsinnbyggerne, sesongansatte og besøkende. Med dette sammensatte målgruppebildet er det krevende å få til en adferdsendring for å ta de grønne og kollektive valg både i hverdag og på fritid.

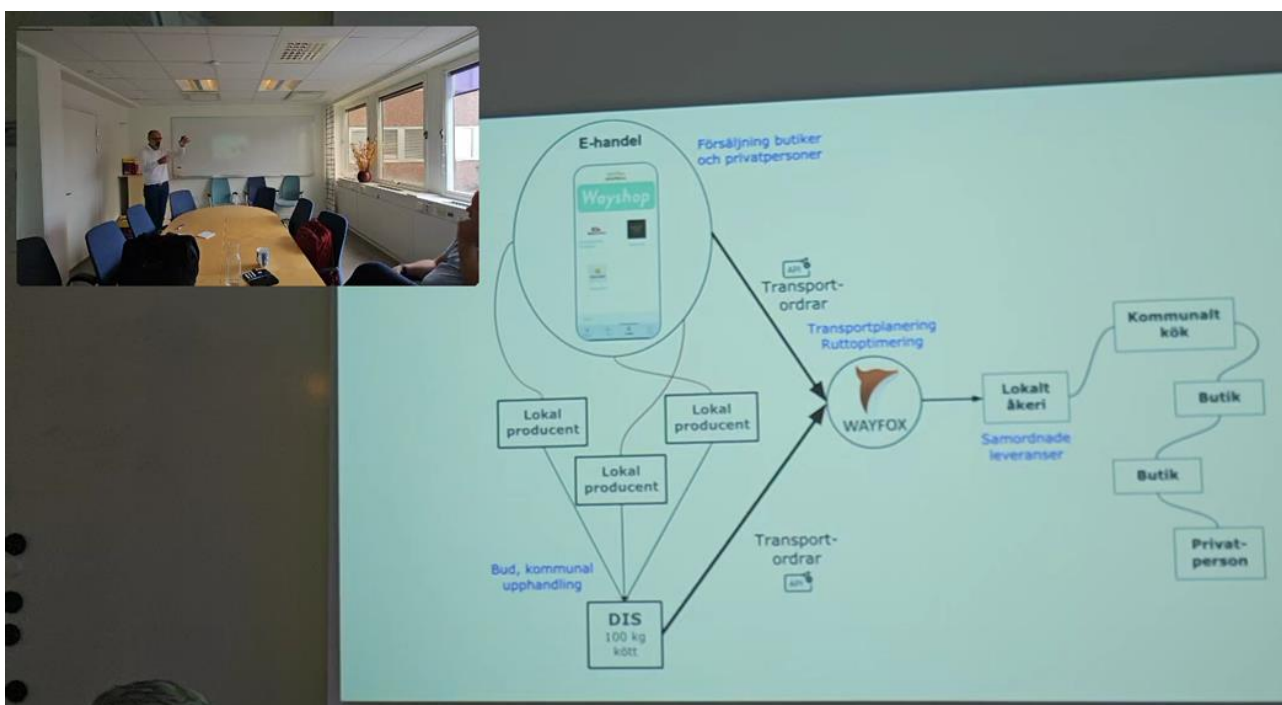
Vi må vurdere hvordan vi kan inkludere denne dimensjonen i vårt arbeid i Norefjell regionen, både i forhold til adferdsendring, markedskommunikasjon og målgruppestyrt arbeid.



## Østersund kommune

Østersund kommune er med i prosjektet «Delad mobilitet för landsbygden – hur mobiliserar vi för levande samhällen i hele Sverige?». Prosjektet skal teste mobilitetsløsninger for landsbygda, som skal være både ressurs og klimaeffektive. Løsningene skal tilgjengeliggjøre alle deler av kommunene både for de som bor der og de som besøker.

I nasjonal sammenheng ser de mobilitetsarbeidet som avgjørende for å utvikle hele Sverige. For å nå klimamålene, motvirke urbanisering og tilgjengeliggjøre hele Sverige for innbyggerne og gi de mulighet for personlig utvikling/karriere.



I Østersund kommune var vi i møte med Mohamed Natour, landsbyutvikler og ansvarlig for arbeidet med Plustrafik. Arbeidet med mobilitet var lagt til avdelingen for Næringsliv og arbeid.

Freelway har jobbet med Østersund kommune når det gjelder å synliggjøre eksisterende transport i de landlige delene i kommunen, og gjøre tilgjengelig den offentlig betalte transporten.

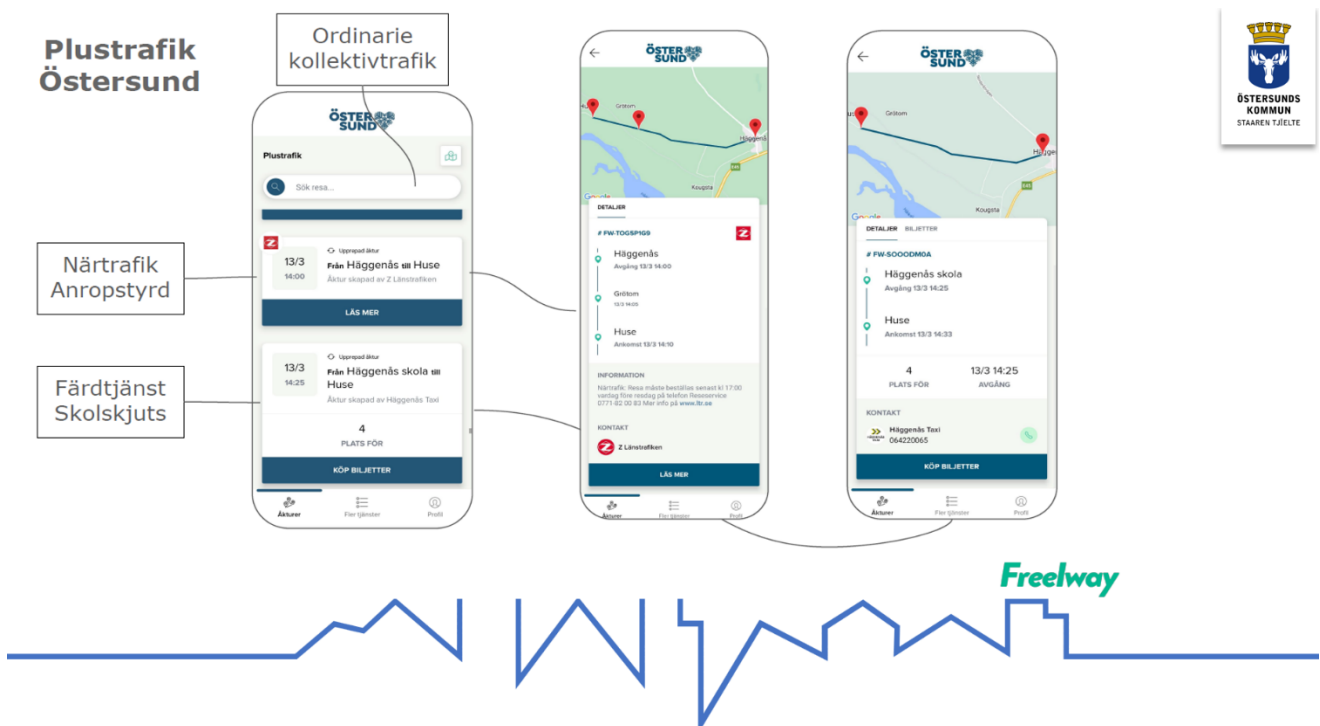
*«Tjänsten Plustrafik är ett pilotprojekt som samordnar lediga platser på våra fordon (taxi, färdtjänst och skolskjuts) så att det går att boka dem. På så sätt kan vi utan fler fordon få bättre kommunikationer på landsbygden och i förlängningen bidra till att göra livet på landet lite enklare och lite grönare.»*

For Østersund lå det et potensiale i å tilgjengeliggjøre transport slik som skolebuss, TT og lignende. Eneste transporten de har valgt å holde utenom er individuell syketransport. Ved å gjøre all transport tilgjengelig gjennom en app har tilbudet blitt synlig og bookbart for innbyggerne.

Forankring av tilbudet har vært en utfordring for Østersund kommune, og de har jobbet med å finne de rette forane å informere om tilbudet. Samt at de har manglet ildsjelene til å ta det i bruk, og som gjennom testing kan formidle sine opplevelser til sine medborgere.

Mange av de aktuelle brukerne på landsbygda var lite kjent med å bruke digitale løsninger, slik som en app, for å orientere seg om rutetilbudet og bestille/booke turer.

En av erfaringene fra Østersund var at de skulle jobbet mere med adferdsendring og motivasjon for endring hos brukerne/målgruppene.



## Vemdalen

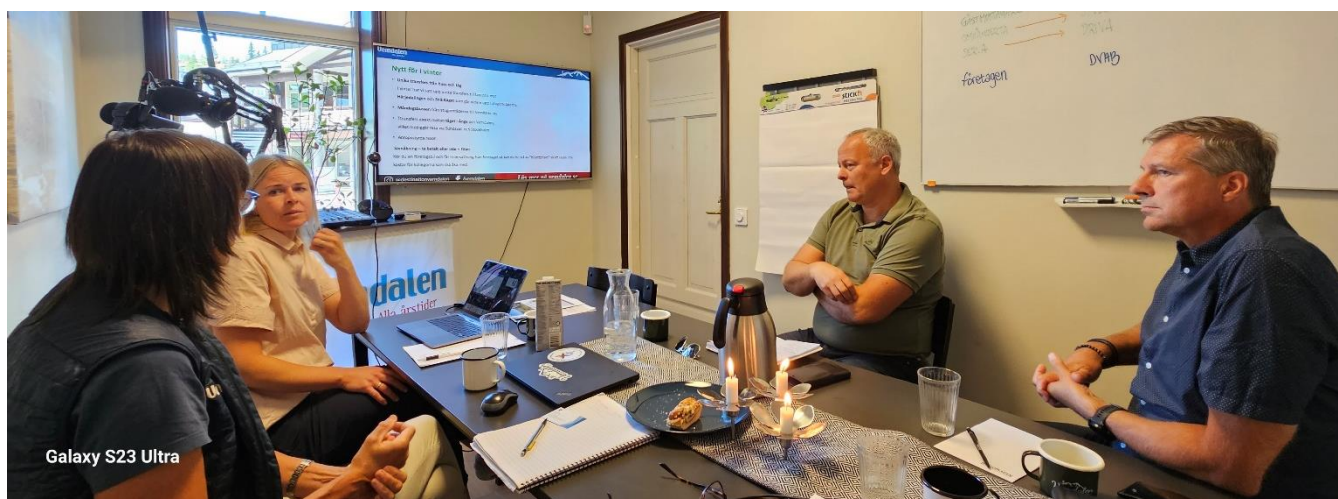
Vemdalen er et fjellområde som ligger i Jämtland, Sverige. Området består av 5 turistområder og tilhørende bygder. Turistområdene er delvis bundet sammen med løyper og heiser på vinteren og vandringsleder og sykkelstier på sommeren. I tillegg er det behov for å knytte sammen destinasjonene med mobilitet, for å øke tilbudet for besøkende og gi innbyggere og ansatte et mobilitetstilbud.

Ski Star er en stor aktør i Vemdalen.



*“Vi i fjälldestinationerna är i stort behov av fler kollektiva transportlösningar. Både för våra gäster och för oss som bor och lever här. Med detta projekt ser vi stora möjligheter till att utveckla både samåkningstjänster. Samt öka möjlighet till kollektivt resande inte minst för våra gäster. Detta går hand i hand med och är ett viktigt steg framåt i vårt arbete för en långsiktigt hållbar fjälldestination.”* Berättar Anna Hansson, VD för Destination Vemdalen.





I Vemdalen møtte vi Jenny Ståhl, prosjektmedarbeider for mobilitet, og Anna Hansson, VD Destinasjon Vemdalen.

Lokalt i Vemdalen kjører de Snøpendelen, skibuss, som går i pendel mellom turistdestinasjonene. De kjører også en fast Mandagsbuss til bransjeaften i Vemdalen by. Lokalt har de bookbare turer, eks vandringstranfer, og taxi.

Til/fra destinasjonen har de tilslutningsskuttler fra distanse tog og ekspressbuss, til turistområdene. De har også en egen ordning for samkjøring, hvor sjåføren får betalt av de som sitter på. Dette er en lovregulert tjeneste i Sverige, men vi kjenner ikke til lignende regelverk her i Norge.

**Vemdalen**  
100 år

**Vandringstranfer mellan Vemdalskalet - Storhogna**

I sommar kör vi igång vandringstranfer, detta för att underlätta längre vandringar på våra härliga fjäll. Vi vill gynna samåkning och på så sätt även vår natur. Du får en heldag för att vandra tillbaka och slipper gå tur och retur. Turena går tisdagar och fredagar under vecka 27-31, dvs. 4/7-4/8.

**Kostnad**  
Vuxen 150 kr/person  
Barn 50 kr/person

**Vemdalskalet - Storhogna**, upphämtning Gästservice, Incheckning 31  
Tisdagar & fredagar kl 9.30  
**Storhogna Högfjällshotell - Vemdalskalet**, upphämtning utanför receptionen  
Tisdagar & fredagar kl 9.45

**Boka i FreeWayappen**  
Du laddar ner appen via QR-koden eller söker på FreeWay i Appstore eller Google play, sen väljer Vemdalen som område. I appen går du in på "åkturer" och sedan väljer den dag och sträcka du vill åka. Ange även antalet vuxna & barn, du betalar med kort i appen. Bokningen måste göras senast kl 17.00 dagen innan resan.

@destinationvemdalen f /vemdalen

Läs mer på [vemdalen.se](http://vemdalen.se)

En ny tjeneste de har er bookbare aktivitetsbaserte turer. Destinasjonen setter opp turer i samarbeid med aktører i reiselivet, overnatting/aktivitetsbedrifter, eller med transportører direkte. Destinasjonen kan også sette opp turer de ser er med å gjør Vemdalen til en bærekraftig destinasjon.

Turene settes opp i god tid, men må bookes innen kl 16.00 dagen før, og kostnaden for turen fordeles på de som kjører. Etter første booking gjøres turen tilgjengelig som delt skuttel. Kun ledige seter kan bookes.

Kommer det ingen bookinger av turen innen fristen, kjøres den ikke.

## Funäsfjällen

Funäsfjällen ligger i Herjedalen, rett over grensen fra Røros/Brekken. Funäsfjällen er en helårs ferie- og fritiddestinasjon bestående av 9 tettsteder som bindes sammen av langrennsløyper, sykkel- og vandringsstier og snøskuterløyper. Destinasjonen har 6 alpinområder med over 140 bakker. Destinasjonsselskapet har 190 medlemmer som samarbeider for å ivareta Funäsfjällen, og sammen utvikler og samarbeider med mål om en bærekraftig fjelldestinasjon.

*«Der alt du elsker vernes om, men der vi også kan vokse og utvikle oss sammen  
- slik som vi alltid har gjort»*



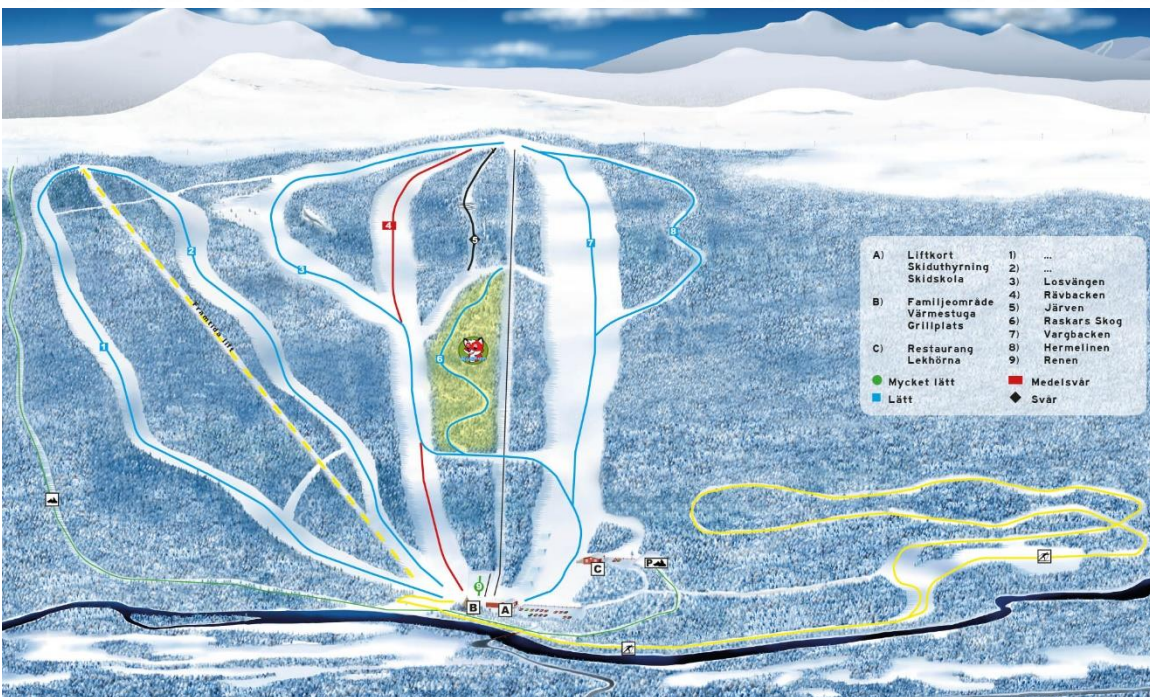
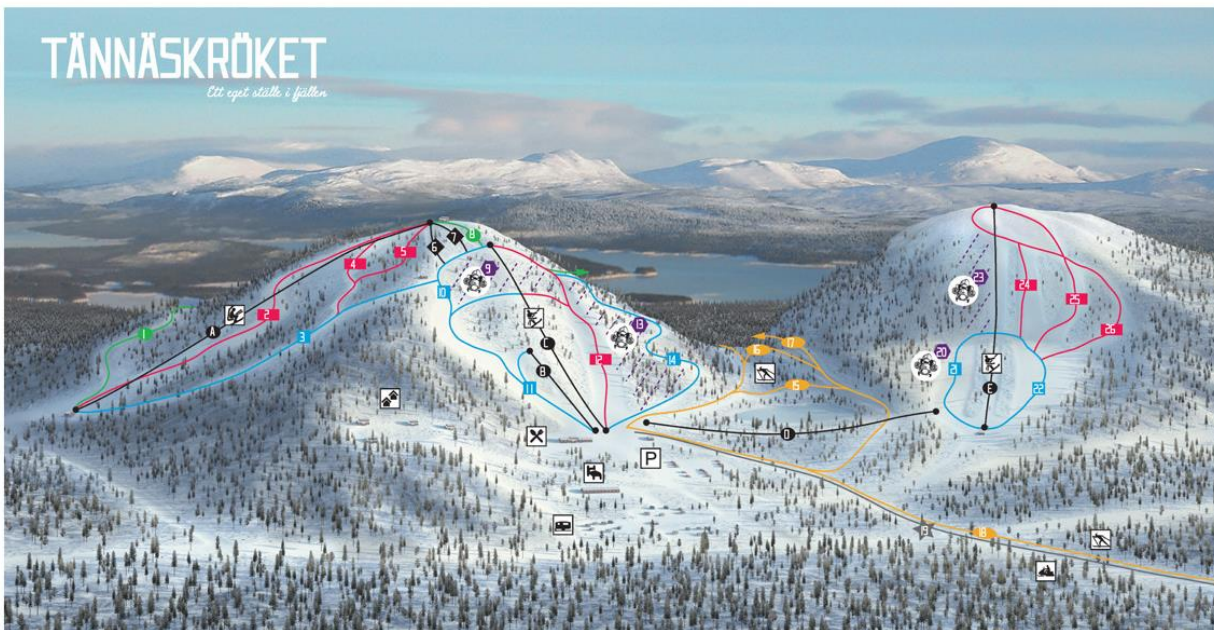
I Funäsfjällen møtte vi med Sigge Jungell, leder for styrelsen i Destinasjon Funäsfjällen AB og fungerende VD til 1. sept -23.



## Mobilitet i Funäsfjällen

Avstandene mellom alpinanleggene er stor og de ligger ikke slik at det er naturlig med sammenknytning med skiløyper ol. Det er ulike dalførere og på ulike sider av dalførere. Anleggene har ulike kvaliteter og det er en styrke om alpinistene kan bevege seg fritt mellom anleggene. Destinasjonen har valgt å sette opp en skibuss, som knytter alle anleggene sammen. Skibussen går over en strekning på ca 4 mil. Bussen har en kostand på 1 mill i året.







## Veien videre

Jobber med lansering av Freelway Norefjell til 1. nov 2023. det blir fokus på synliggjøring av eksisterende transporter og hvordan dette kobles mot last mile internt i Norefjell regionen. Appen skal også vise hvordan mobilitet er et verktøy for næringsutvikling, økt aktivitet og besøksforvaltning.

